

Za wetem dla noweli ustawy „środowiskowej”

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 08, sierpień 2019 10:47

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odśłony: 437

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do prezydenta Andrzeja Dudy o zawetowanie noweli ustawy „środowiskowej”, która – zdaniem RPO - drastycznie utrudni społecznościom lokalnym udział w postępowaniach dotyczących uciążliwych inwestycji.

Już teraz uciążliwe inwestycje - jak np. ферmy zwierząt futerkowych, ubojnie, ogromne kurniki, garbarnie czy składy odpadów - we wsiach i na obrzeżach miast przysparzają obywatelom mnóstwa kłopotów. Ludzie, którzy przychodzą na spotkania z RPO, skarżą się na odór. Na opary, które docierają nawet na odległość kilku kilometrów. Na ogromne ilości much i gryzoni, które żywią się odpadami z ubojni. Na szum i hałas. Na to, że przyroda wokół obumiera, a ludzie chorują.

Przepisy wymagają, by ocenę wpływu danej inwestycji na środowisko przygotował sam inwestor. Na ogół wynika z nich, że oddziaływanie to kończy się na granicy działki. Ale smród tych granic się nie trzyma. O ile mamy w Polsce normy dotyczące hałasu, o tyle od lat trwają boje o wprowadzenie przepisów antyodorowych. Mimo obietnic rządu nadal ich nie ma – nie wiadomo więc, jak mierzyć taką uciążliwość fermy.

Walka z taką inwestycją jest bardzo trudna. Kluczowa jest możliwość uzyskania informacji o planowanym przedsięwzięciu, jego rzeczywistym oddziaływaniu na środowisko, rozmiarach, etapach budowy. A także o tym, jak przebiega proces wydawania decyzji i jak są uzasadniane. Często samorządy skupiają się na spodziewanych korzyściach gospodarczych, mniejszą uwagę zwracając na koszty społeczne i dla środowiska.

Pośpieszenie procedowania ustawą Sejm 19 lipca 2019 r. poważnie ograniczył prawa społeczności lokalnej do uczestniczenia w postępowaniach dotyczących środowiska. To pogorszy ochronę prawną tych, którzy „sąsiadują” z terenem inwestycji podlegającej procedurom środowiskowym. 2 sierpnia Senat przyjął ustawę bez poprawek. 5 sierpnia ustawa została przekazana Prezydentowi RP.

W związku z tym, że zastrzeżenia Rzecznika nie zostały uwzględnione przez Senat, Rzecznik zwraca się do Prezydenta RP o odmowę podpisania ustawy.

Przyjęte rozwiązania budzą zasadnicze wątpliwości co do zgodności z prawem unijnym i wiążącym Rzeczpospolitą Polską prawem międzynarodowym. Według dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, państwa członkowskie zobowiązano do zapewnienia, aby członkowie zainteresowanej społeczności - mający wystarczający interes lub ewentualnie podnoszący naruszenie prawa, gdy administracyjne procedury prawne państwa członkowskiego wymagają tego jako warunku koniecznego - mieli dostęp do procedury odwoławczej przed sądem, by zakwestionować materialną lub proceduralną legalność decyzji, działań lub zaniechań.

Obowiązek taki wynika też z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus 25 czerwca 1998 r.

Więcej na: www.rpo.gov.pl